

ת"פ 63459/12/13 - מדינת ישראל נגד שלמה שמיר

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 63459-12-13 מדינת ישראל נ' שמיר

בפני
בעניין: כבוד השופט אביטל חן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שלמה שמיר

הנאשם

גזר דין (ללא הרשעה)

הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש-בן זוג.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 21/6/13 בשעה 08:30, בעקבות ויכוח בין הנאשם לבין רעייתו, הגב' ש ש (להלן: "המתלוננת") הדף הנאשם את המתלוננת ארצה והיכה אותה בפניה באמצעות ידיו. כתוצאה ממעשיו אלו, נגרמה למתלוננת שריטה במצח, אדמומיות בלחי שמאל וסימן כחול בכף ידה השמאלית.

טיעוני הצדדים לעונש

בטיעוניו לעונש, ובמענה לבקשת הסניגור, מציין התובע כי עניינו של הנאשם אינו מצדיק ביטול הרשעתו של הנאשם בדין, נוכח העובדה לפיה מדובר בעבירת אלימות במשפחה אותה יש לראות בחומרה ומשלא הוכח כי הרשעת הנאשם בפלילים תמנע את הסמכתו של הנאשם לעורך דין.

מעבר לטיעוניו בעניין זה, מפנה התובע לתסקיר שירות המבחן המעיד כי הנאשם לא השלים הליך טיפולי ולרקע לביצוע המעשים (ראה להלן), ועותר להשית על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות ומאסר מותנה, או לחילופין להעמיד את הנאשם תחת צו מבחן, ואם ישלים הליך טיפולי, תסתפק התביעה בהשתתפות 200 שעות של"צ ומאסר מותנה.

תסקיר שירות המבחן

הנאשם בן 43 שנה, נשוי ואב ל-10 ילדים, בן לציבור החרדי, לומד בכולל ועובד בעבודות מזדמנות.

מקורות חייו המפורטים בתסקיר עולה כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד והשלים תעודת בגרות מלאה. לאחר

שירותו הצבאי השלים לימודי ניהול חשבונות, ובשלב מסוים החל להתקרב לדת ולמד במספר ישיבות, במשך 12 שנים. במקביל ללימודיו בישיבות, עבד בעבודות מזדמנות. בהמשך, למד משפטים, אך על רקע ההליך הפלילי, לא השלים את תהליך קבלת ההסמכה לעריכת דין.

היסטוריה עבריינית והעבירה הנוכחית

הנאשם נעדר עבר פלילי ועומד לראשונה בחייו לדין.

באשר לעבירה בה הורשע, נטל הנאשם אחריות מלאה על מעשיו והביע חרטה מלאה עליהם. הנאשם הסביר את מעשיו על רקע סירובה של המתלוננת להחליף את הבגדים שעל גופה אשר "לא התחבר אליהם", לבגדים אחרים. שירות המבחן מציין כי לצד נטילת האחריות והחרטה שהביע הנאשם ניכר כי עדיין חש הוא כעס על התנהלות רעייתו, אשר לתחושתו, פעלה מתוך כוונה "להוציאו משיווי משקל".

בשיחה שקיים שירות המבחן עם המתלוננת מסרה זו כי לאורך שנות נישואיהם חשה לחצים ומתחים שהתבטאו בחוסר תקשורת בינה ובין הנאשם, אך כיום על רקע היותם בטיפול זוגי, אין היא חשה פחד מפני הנאשם.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם הורגל להיות בשליטה וכאשר רעייתו מצמצמת את שליטתו של הנאשם בה, מתקשה הנאשם לשאת זאת.

מחוות דעת היועצת הזוגית אליה פנו הצדדים דווח כחי השניים החלו בטיפול ביום 11/12/14, וכי התייצבו 16 מתוך 20 טיפולים שנקבעו, בשל קושי שלהם לעמוד בהתחייבות זו. לגופו של ענין, דווח כי הנאשם התקשה לשתף פעולה באופן מלא, הביע תחושותיו באופן תוקפני וניכר כי הוא מתקשה לקבל מערכת יחסים בה אינו שולט ברעייתו. להמלצת היועצת הזוגית זקוק הנאשם להמשך טיפול בתחום האלימות במשפחה.

הנאשם מסר לשירות המבחן כי השתלב בקבוצה טיפולית ייעודית למניעת אלימות במשפחה במסגרת עמותת "יד שרה", אך לאחר מס' מפגשים נשר מהטיפול. בשיחה שקיים הנאשם עם שירות המבחן הביע מוטיבציה להשתלב במסגרת דומה בשירות המבחן.

הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום:

תחת גורמי הסיכון מציין שירות המבחן את הרקע המשפחתי הנוקשה בו גדל הנאשם, קיומם של קשיים חברתיים ולימודיים וקשיי הסתגלות למסגרת הצבאית. בנוסף מציין השירות עבודה לא סדירה, וגילויי אלימות ותוקפנות כלפי רעייתו בשנים האחרונות.

מנגד, תחת גורמי הסיכוי מציין השירות כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד, שירת בצבא, וסיים לימודי משפטים. בנוסף, מציין השירות כי הנאשם נעדר עבר פלילי, נוטל אחריות על מעשיו וכי הינו מעונין להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן.

בנסיבות העניין, ממליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו של הנאשם בדין, להורות על העמדתו תחת צו מבחן למשך שנה, וליתן צו לביצוע 200 שעות של"צ.

דין וגזירת דין

בהתאם לכללי הבניית ענישה, יש לגזור את דינו של הנאשם בהתאם לעיקרון ההלימה, שעניינו קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש שיש להטיל עליו.

על חומרת העבירה של תקיפת בן זוג נכתב רבות בפסיקת בית המשפט העליון. לנוכח נפישות העבירה בקרב הציבור, ופוטנציאל הסיכון הטמון בה, מצווים בתי המשפט לשאת תרומתם לצמצום התופעה על ידי הטלת עונשים שיהא בכוחם להתריע עבריינים פוטנציאליים.

בע"פ 9621/02 מדינת ישראל נגד פלוני נפסק מפי כב' השופט בייניש (כתוארה דאז):

"התופעה של אלימות כלפי נשים אשר במקרים רבים אף מסתיימת ברצח מחייבת תגובה מחמירה ומתריעה...בנסיבות אלו מצווים אנו לתת ביטוי עונשי הולם לחומרת המעשים באופן שיהיה בו כדי להרתיע את המשיב מפני חזרה על מעשים מסוכנים אלה ואף להתריע עבריינים בכוח".

ברע"פ 182/13 נעם משה נ' מדינת ישראל נפסק מפי כב' השופט א' שהם:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג [...] נפוצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבנות האלימות [...], תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה" (ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל).

הערך המוגן בעבירה של תקיפת בן זוג הינו הגנה על שלומו הגופני ובטחונו האישי של הפרט. במקרה שבפני, מדובר בפגיעה ברמה בינונית, כעולה מכתב האישום.

מן הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, עולה כי תקיפת הנאשם את רעייתו באה על רקע ויכוח ספונטני שפרץ בין השניים, אשר הוביל לאיבוד עשתונותו של הנאשם, ולאלימות פיזית שהותירה במתלוננת חבלות של ממש.

מבלי להקל ראש במעשיו של הנאשם, הרי שמדובר בחבלות קלות וניתן למקם את המעשים ברף הנמוך של העבירה.

מתחם הענישה

בדיקת הפסיקה הנוהגת מעלה כי במקרי חומרה דומים למקרה שבפני הוטלו על נאשמים עונשים הנעים בין

ענישה הצופה פני עתיד לבין מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח בן מספר חודשים הכל בכפוף לנסיבות המקרה, חומרת התקיפה ונסיבותיו המיוחדות של העברין:

בת"פ (שלום-ראשל"צ) 14628-01-11 מדינת ישראל נ' שרון חדד (9.10.12), הורשע הנאשם בעבירה של תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש בכך שבמהלך ויכוח, הנאשם בעט במתלוננת ומשך בשערותיה. בהמשך, דחף הנאשם את המתלוננת מספר פעמים עד שנחבטה בגבה. כתוצאה ממעשיו אלו של הנאשם, נגרמו למתלוננת חבלות, סימנים אדומים וסימנים שנראו כשריטות בידיה, סימנים אדומים בגבה, וסימנים כחולים ברגל.

בית המשפט הסתפק בהטלת מאסר מותנה בין היתר בשל עבר פלילי נקי והליך טיפולי.

ברע"פ 1374/13 פלונית נ' מדינת ישראל (26.2.13) נדחתה בקשת רשות ערעור שהגישה המערערת, שהורשעה בבית משפט השלום בעבירות של תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש, היזק לרכוש במזיד ועבירה של איומים. על פי עובדות כתב האישום, במהלך ויכוח בינה לבין בעלה לשעבר (להלן: "המתלונן") השליכה המערערת נעל לעברו והכתה אותו באגרופיה. כתוצאה ממעשים אלו, גרמה המערערת למתלונן דימום באף, ושברה את משקפיו. בית משפט השלום הטיל על המערערת עונש מאסר מותנה בן-4 חודשים וקנס. בית המשפט המחוזי הורה על זיכוייה של המערערת מעבירת האיומים. נוכח העדר עבר פלילי, ובשים לב למערכת היחסים המורכבת בין השניים הסתפק בית המשפט בהחלתה על התחייבות.

בע"פ (בש) אלכסנדר סולימובסקי נ' מדינת ישראל (11.12.13), נדחה ערעור על אי ביטול הרשעה. המערער הורשע בבית המשפט השלום בעבירה של תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש ו-3 עבירות של איומים. הנאשם נדון ל-4 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. באותו תיק, במהלך ויכוח בין הנאשם לבין בת זוגו דאז על רקע היותו של המערער בגילופין, איים המערער על המתלוננת, וכאשר נמלטה לחדר סמוך ונעלה את הדלת, בעט בדלת ודרש להיכנס פנימה. בהמשך תקף המערער את המתלוננת והיכה אותה במכת אגרוף בצדו השמאלי של ראשה, ותוך כדי כך פגע במצחה של ביתם, אותה החזיקה המתלוננת בידיה. כתוצאה ממעשי המערער נגרמו למתלוננת חבלות של ממש.

בת"פ (ראשל"צ) 28841-09-12 מדינת ישראל נ' דמירי (25.2.14), הורשע הנאשם בתקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש ו-4 עבירות הפרת הוראה חוקית (הקשורות לעבירת התקיפה). הנאשם גרם לבת זוגו פצע מדמם בשפתייה, שריטה בידה, אדמומית ונפיחות מתחת לעין. בית המשפט קבע כי בנסיבות העניין מתחם העונש ההולם נע בין מאסר לתקופה קצרה שיש כי תרוצה בעבודות שירות, למאסר בפועל למשך חודשים מספר, והטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 2602/14 טצילו גובנה נ' מדינת ישראל (4.5.14) דחה בימ"ש ערעור של נאשם שהורשע בעבירה של תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש. באותו מקרה, חבט הנאשם בראשה של אשתו מספר פעמים באמצעות בקבוק בירה שהיה בידו. כתוצאה ממעשיו, חשה המתלוננת ברע, ראשה הסתחרר, היא הקיאה ונגרם לה חתך בקרקפת באורך 5 ס"מ שהצריך תפירה. בית משפט המחוזי החמיר בעונשו של הנאשם וקבע כי "מתחם

העונש הראוי במקרה זה נע בין ששה חודשי מאסר לבין 18 חודשי מאסר, והמקרה, אלמלא נסיבותיו המיוחדות (המלצת שירות המבחן, שהותו הממושכת של המבקש במעצר בית, גירושי בני הזוג, היעדר עבר פלילי למבקש ומצבו האישי של המבקש) - מחייב השתתת תקופת מאסר של 12 חודשים. באיזון בין השיקולים השונים, השית בית המשפט על הנאשם 7 חודשי מאסר.

עוד אפנה לפסק דינו של כב' השופט אילן בן דור בת"פ (שלום -ראשל"צ) 4018/09 מדינת ישראל נ' א.א. (10.10.13), שם הורשע נאשם, נעדר עבר פלילי, בעבירה של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש. הנאשם אחז בחוזקה את המתלוננת, הצמידה לקיר, סטר לה והפילה לרצפה. כשניסתה המתלוננת לקחת ממנו טלפון סלולארי כדי להתקשר למשטרה הדפה וגרם לה סימנים אדומים בידה. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין מאסר בפועל והטיל על הנאשם מאסר מותנה בצירוף עונשים נלווים.

לטעמי, נוכח בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן, נסיבות ביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת, מתחם הענישה במקרה שבפני נע בין מאסר מותנה לבין 6 חודשי מאסר, שאפשר וירוצו בעבודות שירות.

שאלת ביטול הרשעתו של הנאשם בדין

הנאשם עתר לביטול הרשעתו בדין. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל נקבע כי הימנעות מהרשעה תיעשה בצמצום, בהצטבר שני גורמים: האחד, שסוג העבירה מאפשר "ויתור" על הרשעה, והשני, שיש בהרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

בפסק הדין בעניין כתב, מנה בית המשפט מספר אמות מידה לקביעה, אם להימנע מהרשעתו של נאשם לצורך הבטחת שיקומו ובהם, בין היתר, השאלה אם לחובתו עבר מכביד, אם קיים סיכון כי יחזור ויחטא בפלילים, הנסיבות בהן ביצע את העבירה, מידת הפגיעה של העבירה באחרים, יחסו של הנאשם לעבירה, מידת נכונותו להכיר בפסול במעשיו; והשפעותיה של ההרשעה על הנאשם.

ככלל נעשה שימוש באפשרות של ביטול הרשעה או הימנעות מהרשעה מקום בו קיים חוסר פרופורציה קיצוני בין עוצמת פגיעת ההרשעה בנאשם לבין התועלת הציבורית הכללית כתוצאה מההרשעה (ראה: רע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נ' מדינת ישראל).

מן המפורסמות היא שהרשעה בפלילים עלולה לגרור אחריה סירוב של לישכת עורכי הדין לקבל את הנאשם לשורותיה. אין אני סבור כי המקרה שבפני, אשר בוצע על ידי אדם נטול עבר פלילי **צריך לגרור אחריו תוצאה כה חמורה. התסקיר בעיקרו חיובי ומלמד על אדם המבקש לשפר את חייו וחי משפחתו, ולשם כך אף השקיע זמן כוחות וממון רב בלימודי המשפטים.**

הנאשם יליד שנת 1970, שירת בצה"ל נטל אחריות על המעשים, חסך בזמן שיפוטי, וזו היא לו הפעם הראשונה בה עומד לדין בתיק פלילי.

הנאשם מבין את הצורך בטיפול, החל בייעוץ זוגי עם רעייתו במסגרת פרטית, והביע הסכמה ומוטיבציה להשתלב בטיפול למניעת אלימות במשפחה מטעם שירות המבחן.

נוכח אלו, מצאתי, למרות מתחמי הענישה, תוך שאין אני מקל ראש בסוג ובחומרת העבירה, להורות על

ביטול הרשעתו של הנאשם בדין.

בנסיבות העניין, ומהשיקולים שהובאו לעיל, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. של"צ בהיקף בן 300 שעות לביצוע תוך 12 חודשים מיום תחילת הביצוע לפי קביעת שירות המבחן.

2. מעמיד את הנאשם תחת צו מבחן למשך שנה לצורך מעקב אחר התקדמותו בטיפול. הנאשם ישתף פעולה עם שירות המבחן ויעמוד בכל תכנית טיפול שתיקבע בעניינו.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ב חשוון תשע"ו, 25 אוקטובר 2015, בנוכחות הצדדים.